

י"ב מנחם אב ה'תשע"ד 8.8.14

מגזין מס' 291

שבת נחמו/פרשת ואתחנן

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

הפתח הלבוי

אהבת ישראל היא אהבת ה'

"ואהבת לרעך כמוך" הוא פירוש וביאור על "ואהבת את ה' אלוקיך"; באהבת יהודי אוהבים את הקב"ה, שהרי ביהודי קיים חלק אלוקה ממעל, ומתוך אהבת היהודי, הפנימיות שבו, ממילא אוהבים את הקב"ה.

(בשם הבעל שם טוב, על פי 'היום-יום' י"ב מנחם אב)

התבוננות בדרך אפשר בטמון בפתגם ובאמרה החסידיים

חיצוניות ופנימיות

לכל אורך חייו בעולם הזה, צועד האדם כביכול על גבי קו תפר בלתי נראה שמשני צדיו שוכנים שני מימדים שונים זה מזה בתכלית – עלמא דאתגליא (העולם הגלוי) ועלמא דאתכסיא (העולם הנסתר).

הרובד החיצוני של המציאות היא שכבת פני הדברים הגלויה, הנראית כחזות הכל – עוצמה אדירה בעלת תבנית רבת פנים המקיפה עולם ומלואו. מציאות שרירותית זו, המתראה כאילו אין דבר מעבר לה, שוקקת היא חיים רב מימדיים ורוחשת ללא הרף גירוים והתרחשויות: צבעים, ריחות, צלילים, טעמים, תחושות וכו', שעליהם נוספו אין ספור גוונים ושילובים...

אמנם, באמת, שכבה זו אינה אלא מעטפת קליפתית דקה, שמעבר לה, כמו מתחת לפני השטח, בצידה הסמוי של המציאות, חבויה מהותו הפנימית של כל דבר וענין. ברובד פנימי זה של המציאות מצויים שורשי כל הדברים ומאירה בו תכלית הכוונה האלוקית הטמונה בתוככי ההוויה של כל נברא ונברא. ובאשר רב לאין שיעור הסמוי מן העין על הגלוי, הרי שקיימים במימד הפנימי

אין סוף עולמות ובהם ריבוי חלוקות ודקויות נסתרות לאין מספר.

לזכך את ההסתכלות

אולם, כאשר בוחנים ושופטים את המציאות בראייה שטחית על פי גילוייה החיצוניים בלבד, הנה (באשר "אין פרצופיהן שווין ואין דעותיהן שוות") תפיסת עולמו השונה והייחודית של כל אדם ואדם עלולה להפוך בנקל לאבן נגף ולמכשול ביחסים שבין אדם לחברו. ובפרט בשעה שתפיסת המציאות אצל הזולת מנוגדת לתפיסתנו. אזי, בדרך הטבע, מצד היות האדם 'קרוב אצל עצמו', מעורר הדבר תרעומות ומחלוקות, המעלות מהלב למוח טינה ושנאה, חס ושלום, או קנאה, כעס, קפידה ודומיהן, המעכירים את האווירה ומעיבים על איכות החיים.

אין פנאי למריבות

אמנם, כאשר מתעורר האדם להתגבר על טבעו, ומתבונן ומשיב אל לבו אשר שורש שורשם של כל הרבדים הפנימיים והחיצוניים, כולם כאחד, אינו אלא האור האלוקי המחיה ומהווה כל פרט ופרט בבריאה

מחדדת את המבט ומאפשרת חדירה מבעד לרבדים החיצוניים עד לפנימיות הטהורה שבכל אחד ואחת מישראל. וזהו שמבואר בחסידות אשר ההסתכלות על הזולת בעין ימין מביאה אותנו עצמנו למפגש עם חלק אלוקה ממעל שבתוכנו פנימה; ונמצא כי רב כחה של 'אהבת ישראל' לשמש כלי לאהבת עצמנו, וממילא לאהבת הבורא...

כולה - אזי, לפי ערך יגיעתו בהפנמת הדבר, ניטלים אצלו טעמים ותקפם של כל הסכסוכים מבית ומחוץ.

"כמים הפנים אל הפנים"

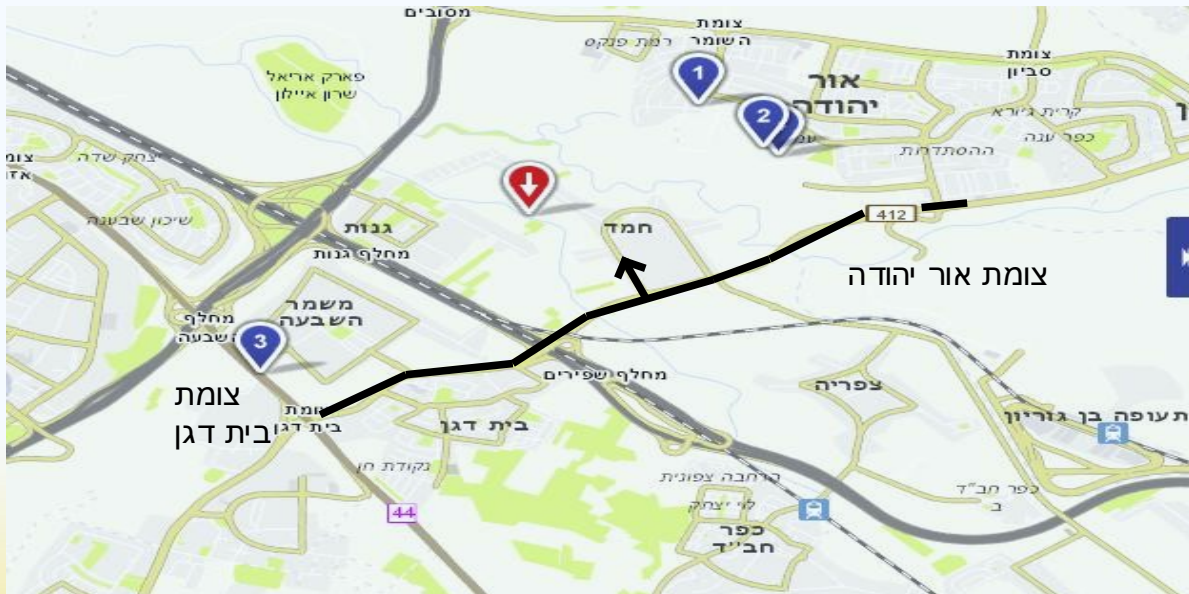
יתירה מזו, כאשר מוסיף האדם ופועל על עצמו לראות בתופעת ייחודיותו של כל אדם ונברא גורם מפרה, אזי מרוממת הסתכלותו זו ומאירה ממש את חיו הגשמיים להפכם לגן עדן פורח עלי אדמות. ההשתדלות הכנה ש'לא לחפש' ושלא להתפעל מחולשות ומומי הזולת,

לוח שיעורים

שימו לב: החל מחודש תמוז (מראשית יולי) הופסקו למשך שנה כל שיעורי הרב כלב הקבועים, ובמקומם מתקיים שיעור שבועי קבוע אחד בלבד מידי יום חמישי במושב חמד שבמרכז הארץ, על הכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה. השיעור יועבר בזמן אמת בעזרת ה' בקביעות גם בשידור חי באינטרנט.

השיעור הבא יתקיים ביום חמישי י"ח מנחם אב 15.8.14 בשעה 20:30 בדיוק!

(התכנסות, כיבוד ושתייה קלה מ-20:00) במושב חמד, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי.

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל]. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר.

לחיות עם הזמן... (אדמ"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

שבת נחמו - שלימות הנחמה הכפולה

כשתבוא הנחמה, היא תביא לא רק את השלימות של הבניין הגשמי, אלא גם את השלימות של ההארה האלוקית הרוחנית.

"נחמו נחמו עמי" (הפטרות השבת, ישעיה מ,א)
 גם המצוות מכילות שני ממדים אלה: בכל מצוה ישנו הצד הרוחני שבה - הכוונה והרגש שבה - וישנו הצד הגשמי שבה - הדרך שבה מקיימים את המצוה בפועל.

תוכן כפול

זו כוונת דברי חז"ל: "מצוותיה כפולות". בכל מצוה יש תוכן כפול - צד רוחני וצד גשמי. כאשר חז"ל אומרים שבני ישראל חטאו בכפליים, הכוונה שהם חטאו בשני הממדים הללו - הם פגמו הן בצד הגשמי של התורה והמצוות והן בצד הרוחני ערכי שבהן.

כתוצאה מכך, גם העונש היה כפול והחורבן התבטא אף הוא בשני הממדים הללו - חורבן גשמי וחורבן רוחני. יכול היה להיות מצב של חורבן בגשמיות בלבד, ואילו ברוחניות היה נשאר האור והגילוי. אולם הם "לקו בכפליים" - לא רק בחורבן הגשמי, אלא גם בהסתרת רוחני.

המשיח יביא שלימות בכל המובנים

גם בית המקדש הכיל שני ממדים אלה. מצד אחד, היה המקדש בניין גשמי, בעל מידות מוגדרות ומוגבלות. ומצד שני האיר בו אור אלוקי אין סופי. החורבן פגע לא רק בבניין הגשמי, אלא גם בהארה הרוחנית ששרתה בו, ולכן זו מכה כפולה.

השבת שלאחר תשעה באב היא הראשונה משבע שבתות הנחמה, ובה קוראים את ההפטרות הנפתחת במילים: "נחמו נחמו עמי". חז"ל מסבירים, הנחמה נאמרה בלשון כפולה ("נחמו נחמו"), שכן "חטאו בכפליים... לקו בכפליים... ומתנחמים בכפליים". במקום אחר אומרים חז"ל: "לפי שמצוותיה כפולות, נחמותיה כפולות".

הכפל הזה דורש ביאור. מהו חטא כפול, עונש כפול ונחמה כפולה? אפשר לדבר על חטא קטן וחטא גדול, עונש קטן ועונש גדול, אבל מהו חטא כפול ועונש כפול, וממילא גם נחמה כפולה? ועוד, מה פירוש המושג "מצוותיה כפולות"?

שני ממדים

כשהתורה מדברת על כפל, הכוונה היא לשני ממדים. ואכן, הדבר שמאפיין את חיי היהודי, את התורה ומצוותיה, את החורבן ואת הנחמה, הם שני הממדים שבכל אלה - המימד הגשמי והמימד הרוחני.

יהודי מורכב משני הממדים הללו - מגוף ומנשמה. שניהם יחד יוצרים מציאות אחת של יהודי. שלימותו היא כאשר שני הממדים הללו שלימים - כשהוא עובד את ה' הן בגופו והן בנפשו.

שיש בה כל השלימויות. לכן המשיח יביא נחמה כפולה ושלימות בכל המובנים, ומזה תבוא השמחה הגדולה והשלימה של הגאולה, שתבוא בקרוב ממש.

(מעובד מתוך "שלחן שבת", על פי 'ספר השיחות' תש"נ כרך ב')

וכאשר תבוא הנחמה, תהיה אף היא נחמה כפולה, בשני הממדים הללו. הנחמה תביא לא רק שלימות של הבניין הגשמי, אלא גם שלימות של ההארה האלוקית הרוחנית. שלימות כפולה זו תושג על ידי המלך המשיח, שנשמתו היא הנשמה הכללית והכוללת של כל הנשמות, נשמה

ט"ו-באב (רקע, הלכה ומנהגים)

עד לחורבן בית המקדש היה ט"ו באב 'יום טוב', כפי שנאמר בתלמוד: "אמר רבן שמעון בן גמליאל: לא היו ימים טובים לישראל כחמישה עשר באב וכיום הכיפורים, שבהם בנות ירושלים יוצאות בכלי לבן (בגדים) שאולים, כדי לא לבייש את מי שאין לה, ובנות ירושלים יוצאות וחולות (רוקדות) בכרמים. ומה היו אומרות: "בחור שא נא עיניך וראה מה אתה בורר לך? אל תיתן עיניך בנוי, תן עיניך במשפחה. שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל". באותם ימים נהגו ביום זה, כאמור, מנהג 'יום טוב'. עונת הקציר תמה, התבואה כבר נאספה לגרנות, גם הפירות נקטפו ואוחסנו במחסנים. עתה, מתוך הכרת תודה לבורא, נתפנו אבותינו להתמסר ללימוד התורה, ביום ובלילה; אומרת על כך הגמרא במסכת תענית: "מכאן ואילך, דמוסיף יוסיף", ורש"י מפרש: "המוסיף לילות על הימים, לעסוק בתורה – יוסיף חיים על חייו".

ומשהגיע ט"ו באב וראו את הירח במלואו, ידעו כי חשבונם אכן היה נכון וכי בטלה מעליהם הגזירה. על כן עשו יום זה 'יום טוב'.

ב. יום שהותרו השבטים להתחתן זה בזה; הותר שבט בנימין לבוא בקהל.

שני איסורי חיתון היו בעם:

האחד – מימי משה רבינו: בת שירשה מאביה נחלה, לא הותר לה להינשא אלא לבן שבטה בלבד (כדי למנוע מעבר הנחלה משבט לשבט), וכמסופר במעשה 'בנות צלפחד'.

השני – אחרי מעשה 'פילגש בגבעה', נשבעו ישראל לאמור: "איש ממנו לא יתן בתו לבנימין לאשה". מאז לא יכלו בני שבט בנימין לבוא בקהל ישראל.

הגמרא מפרטת חמישה (ששה) אירועים היסטוריים טובים שאירעו במהלך הדורות לעם ישראל ביום ט"ו באב:

א. יום שפסקו בו מתי המדבר:

למן היום בו נגזר על דור המדבר כי לא יכנסו אל הארץ המובטחת, מתו בכל תשעה באב חמישה עשר אלף מהם במדבר. כאשר חפרו ט"ו האלפים האחרונים, כמדי שנה, את קבריהם ונכנסו לתוכם בליל תשעה באב, לא ידעו כי נתבטלה הגזירה מעליהם (בשל היותם אחרוני הגזירה האמורה).

בתשעה באב עם שחר כשהתעוררו משנתם, עדיין לא ידעו כי נבדלו לחיים, וחשבו שמא טעו בחשבון הימים, והיו נכנסים שוב ושוב לקבריהם עוד חמישה לילות.

ואת עבודת המזבח. הם חסמו את הדרכים והעמידו בהם משמרות כדי למנוע הבאת עצים למקדש. וכשהיו מצליחים אותם מתנדבים בעם אשר חרפו נפשם להביא עצים ממרחקים להגיע בשלום לירושלים, היו הם נכנסים אל העיר כשהעצים על כתפיהם בשירה ובזמרה. ולפי שאין כשרים למזבח אלא עצים יבשים שאין בהם תולעים, על כן בחמישה עשר באב, מדי שנה, היו פוסקים מלכרות עצים. זאת משום שמיום זה ואילך תשש כחה של חמה וכבר אינה מייבשת את העצים הכרותים במהירות, ומעתה עלולים להיכנס בהם תולעים ויפסלם למזבח.

לפיכך בט"ו באב, משהשלימו את המצוה וכבר הכינו די עצים למערכה עד הקיץ הבא, עשו אותו יום שמחה. והיו קוראים אותו 'יום תבר מגל', כלומר – יום 'שבירת' הקרדומות (=גרזינים). כלומר, שמיום זה לא ייעשה בהם עוד שימוש בשנה זו).

ה. יום שניתנו בו הרוגי ביתר לקבורה:

כשהחריב אדריאנוס את העיר ביתר, התעלל באכזריות נוראה בהרוגים וגידר בגופותיהם את כרמו הגדול מכל רוחותיו, לאורך שבעים ושנים מיל. והיה כבודם של הרוגי ישראל מחולל עד אשר בא מלך אחר והתיר להביאם לקבורה, ואותו היום היה חמישה עשר באב.

באותה שעה תקנו חכמים ברכת 'הטוב והמטיב' בברכת המזון. 'הטוב' – שלא הסריחו, 'והמטיב' – שניתנו לקבורה.

ברכה זו נקבעה גם לשותה יין משובת, זכר לאותו הנס שהיה אצל כרם היין..

ט"ו באב – הלכה ומנהג

בט"ו באב נוהגים מקצת 'יום טוב' ואין אומרים בו

שני האיסורים, אף שנעשו כהלכה, היו קשים לישראל בשל האיסור להתחתן אלה באלה.

ברבות הימים, כשהוגדשה הסאה, ישבו החכמים על המדוכה, דרשו את המקראות והוכיחו שהאיסורים שייכים רק לגבי אותו דור בו התרחש המעשה האמור. אזי, באותו היום (– היה זה בחמישה עשר באב), בוטלו שני האיסורים כאחד.

ג. יום שביטל הושע בן אלה פרדיסאות:

כשקרע ירבעם בן נבט את מלכות ישראל מירושלים, העמיד שני עגלים, אחד בדרום והשני בבאר שבע, והיה מביא את העם למקומות אלה להשתחוות לעבודה זרה. כיון שעניי רבים מבני ישראל שבמלכותו עדיין היו נשואות לבית המקדש שבירושלים, הושיב ירבעם פרדיסאות (=מחסומים ושומרים) בכל הדרכים המובילות לירושלים, למנוע עלייתם אל עיר הקודש לעבוד את ה'. הוא חשש גם שמא בהיותם שם יפרקו עולו מעליהם וישתחוו למלך יהודה אשר בירושלים.

מחסומים אלה שהושיב ירבעם היו קיימים כל ימי מלכות ישראל עד אשר ביטלם המלך הושע בן אלה (– היה זה ביום ט"ו באב), באומרו: "כל הרוצה לעלות לירושלים – יעלה".

ד. יום שפסקו לכרות עצים למערכה:

כשעלו עזרא ונחמיה מבבל לבנות את הבית השני, מצאו את הארץ שוממה – כל עציה נעקרו על ידי אויבי ישראל יושבי הארץ. ומכיון שהתעורר צורך גדול בעצים לבנין הבית וכן לצורך עבודת המזבח (להדלקת האש במערכה), נחשבה נדבת העצים לנדבה גדולה וכל הזוכה במצוה זו הביא קרבנו ('קרבן העצים') מתוך שמחה גדולה.

באותם ימים התנכלו יושבי הארץ לעולים מבבל ועשו כל שביכולתם להשבית את מלאכת בנין המקדש

...ובהדגשה - התוועדות מתוך שמחה וטוב לבב, בהתאם לכך ש'לא היו ימים טובים לישראל כחמישה עשר באב', עד לשמחה הכי גדולה, בדוגמת שמחת נישואין... ובפרט על פי מנהג ישראל שבימים אלו (לאחרי תשעה באב), מרבים בשידוכין וחתונות בישראל (ובפרט שזה בא לאחרי ההפסק בענינים אלו ב'שלושת השבועות')...

...ידוע מנהג ישראל שמחמישה עשר באב ואילך, מברכים איש את רעהו בברכת 'כתיבה וחתימה (וגמר חתימה) טובה', וכמרומז במזלו של חודש מנחם אב, מזל אריה - ראשי תיבות 'אלול, ראש השנה, יום הכיפורים, הושענא רבה'. היינו, שבחודש מנחם אב נרמז גמר ושלימות החתימה טובה בה'פתקא טבא' דהושענא רבה"...

תחנון. יום זה, בו מתוועדים שבת אחים גם יחד, הוא יום סגולה לקבלת החלטות טובות; ובפרט בענין ההוספה בלימוד התורה - התחלת שיעורים חדשים וחיזוק הקיימים.

נקודות משיחות הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו:

...כל אחד מישראל צריך לעשות כל התלוי בו, כדי שמיד בתחילת ובראשית היום (ולאורך כל היום כולו) יהיה ניכר ש'לא היו ימים טובים לישראל כחמישה עשר באב', כמבואר ענינו גם בהלכה, שמיום זה ואילך צריכה להיות הוספה בלימוד התורה וכו'...

...כדאי ונכון לפרסם ולהכריז בכל מקום את הוראת חז"ל ש'מחמישה עשר באב ואילך - דמוסיף לילות על הימים לעסוק בתורה, יוסיף חיים על חייו'...

...כדאי שיעשו בכל מקום ומקום התוועדות גדולה בשמחה גדולה: לקבץ יהודים - אנשים, נשים וטף, ולדבר דברי תורה, ומה טוב - לערוך סעודת מצוה של 'סיום' מסכת, להדר בנתינת צדקה, ולקבל החלטות טובות להוסיף בעניני תורה ומצוות ובשאר ענינים טובים בעניני הרשות...

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים וניגונים

עזרה ראשונה לנפוש

סדר התנאי

הסיפור השבועי

לא עוד קוזק

ושניים 'כלי זמרים' נסעו בראש, אחריהם כל המחותרנים, ואחריהם כל העם, אנשים נשים וטף לרבבות. בין כל אלה סובבו ה'קוזקים', על חרבותיהם ורומחיהם, כמשמר כבוד. שמחתם של החסידים לא ידעה גבולות, הם מזגו 'לחיים' לרוב, והמשקה נשפך כמים. בדיוק אז, כשהתהלכה עברה ליד הגשר שמעל נהר אוסטילה, הגיעה למקום מרכבתו של ציר רוסיה, שהיה בדרכו לוורשה שבפולין בשליחות דחופה. צעיר מה'קוזקים', שכבר היה שתוי למחצה, עצר בעדו באומרו, כי יידרש להמתין מפני העומס.

הציר החל להסביר לצעיר כי הוא ממחר מאוד והציו לפניו את תעודותיו. "רואה אתה?", אמר ל'קוזק', "הנני ציר רוסיה לפולין. אנא אפשר לי מיד את המעבר". הצעיר השיב לו בבדיחות דעת: "הלוא אתה אינך אלא ציר של המלך, ואילו כאן נמצא מלך ישראל בעצמו"... באומרו זאת החווה הבחור לעבר מרכבתו של הצדיק מאפטה. עיניו של הציר כמעט יצאו מחוריהן למשמע הדברים, אולם הצעיר לא הסתפק בכך והמשיך בניגון של 'פלפול': "זוהי גמרא מפורשת אצלנו, שנאמר בה 'מאן מלכי - רבנן'. ומכיון שהרבי מאפטה הוא זקן וראש הרבנים, הרי הוא מלך ישראל!".

דבריו האחרונים של הבחור הרתיחו את השר, אולם באותו רגע לא היה בידו לעשות מאומה ובחריקת שיניים המתין כמה שעות עד שהותר לו המעבר. מיד בבואו לעיר הורה הציר לזמן אליו את הרבי מאפטה. כאשר הצדיק בא אליו תיאר לפניו הציר בכעס את אשר אירע ואת דברי החסיד הלבוש כ'קוזק'. הוא הודיע לרבי כי אם לא יקבל הסבר שיניח את דעתו,

הדרך לאוסטילה שבפולין המתה מבני אדם. רבבות חסידים, מכל הענפים והחצרות, זרמו אל העיר. הכול היו נרגשים לקראת 'החתונה הגדולה באוסטילה', שעתידה היתה להיערך בימים הקרובים.

זו היתה חתונה שתסופר בדורות הבאים. סב החתן היה רבי אברהם יהושע העשיל מאפטה, הנודע בכינויו 'אוהב ישראל', שכונה אז 'זקן צדיקי הדור'. הכלה היתה בתו של רבי יוסף מאוסטילה, בנו של רבי מרדכי מנשכיז (שכבר נסתלק באותה עת).

כאשר נודע כי סב החתן מתכוון להשתתף בחתונה, החליטו החסידים כי זו הזדמנות נדירה לזמן לאירוע אחד את כל צדיקי הדור, שכן ה'אוהב ישראל' מאפטה היה מקובל על כולם.

שלוחים יצאו, הזמנות נשלחו, ובהגיע מועד החתונה יצאו כמאתיים צדיקים וראשי חסידויות בעגלותיהם ובמרכבותיהם לעבר העיר אוסטילה, מלווים רבבות חסידים. עדי ראייה סיפרו כי כבר מהעיירה ארודלר, הרחוקה כשמונה קילומטר מאוסטילה, היתה הצפיפות גדולה כל כך, עד שבקושי אפשר היה להתקדם לעבר העיר.

מנהג היה לצדיקי אוסטילה שבחתונותיהם מונה 'משמר' מיוחד של 'קוזקים'. החסידים היו מקבלים ממפקדת הצבא את כל פריטי הלבוש ה'קוזקי', ובכלל זה חרבות ורמחים. בחורים מבוגרים לבשו את בגדי הקוזקים, והם היו ממונים על הסדר בחתונה.

זה היה ביום שבו החתן בא לעיר. על פי הנהוג יצאה משלחת של המחותרנים לקבל את פני החתן עוד בטרם יכנס לעיר, ואליהם הצטרפו מלווים רבים. שבעים

יכתוב פרוטוקול שיועבר לבית המשפט.

הצדיק מאפטה התנצל ופתח בהסבר: ראשית, הבחור שעצר אותו היה שתוי בגלל שמחת החתונה, ולכן אין לייחס משמעות לדבריו. שנית, הבחור טעה בהבנת דברי הגמרא. כוונת הגמרא היתה לתקופה שבה היה השלטון נתון בידי הרבנים הפרושים, בזמנו של הורדוס, מול הצדוקים, האיסיים ועוד. על התקופה הזאת התבטאו חכמים "מאן מלכי - רבנן". אולם הבחור פירש זאת בטעות כאילו הרבנים הם המלכים בכל מקום ובכל זמן.

דברי הצדיק מאפטה הרגיעו מעט את הציר, אולם עדיין היה מלא כעס על אותו 'קוזק' שהיתל בו ועצר בעדו מלנסוע. אמר לו הצדיק: "אכן, ראוי הבחור לעונש על מעשהו. בוא עמי ותזהה את הבחור, ואני אדאג להענישו בכל חומרת הדין. והיה אם לא יוטב משפטי בעיניך, תוכל להענישו כרצונך".

הסכים הציר. הוא עבר עם הרבי מאפטה ליד ה'קוזקים'

עד אשר זיהה את הצעיר. הרבי עטה על פניו ארשת חמורה והוכיח את הבחור באוזני הציר בשפה הפולנית על מעשהו, וסיים באמרו כי בעקבות זאת ראוי הוא לעונש.

בתנועה נמרצת הסיר הצדיק מעל ה'קוזק' את עיטורי הצבא ובקול תקיף קרא: "אויס קוזק!" [=לא עוד קוזק!...]. הצדיק גם הורה שכל הנוכחים יקראו בקול: "פלוני בן פלוני ממשפחה פלונית - אויס קוזק!". עוד הוסיף הצדיק כי הצעיר לא יוכל לשמש בתפקידו עד תום ימי החתונה, עונש על התנהגותו הבלתי ראויה.

משפטו של הרבי מאפטה מצא חן בעיני הציר, והוא לחץ את ידו בהערצה ובהוקרה, ונפרד ממנו לשלום בידידות.

מני אז נהפכה ההכרזה של הרבי מאפטה לפתגם בקרב יהודי פולין. כאשר אדם איבד תפקיד כלשהו או שירד מגדולתו היו אומרים עליו: 'אויס קוזק'...

(מתוך העלון השבועי שיחת השבוע)

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת ואתחנן

תחנוני משה להיכנס לארץ

בהמשיכו את דברי הסיכום והתוכחה לפני מותו, מספר משה: ביקשתי והתחננתי לפני הקדוש ברוך הוא שיכניסני לארץ ישראל. אולם ה' הורני לחדול מהפצרותי והודיעני כי לא אכנס לארץ ורק אראנה מפסגת ההר. כמו כן ציווני ה' למנות תחתי את יהושע תלמידי לשליחות הנהגת העם, להכניסם אל הארץ המובטחת.

חיזוק קיום התורה והמצוות וזכרון מעמד הר סיני

משה מעורר את בני ישראל להתחזק בקיום המצוות ובשמירת התורה ככתבה וכלשונה, באומרו כי אין להוסיף על המצוה ואין לגרוע ממנה. הוא מזכירם את לקח השמדתם של חוטאי עבודת 'בעל פעור', ולעומתם את שכרם של אלה אשר דבקו בה' ויזכו להיכנס לארץ.

וממשיך משה ומבטיחם כי אם יקיימו ישראל את התורה בארץ שעומדים הם לרשתה, יכבדום כל העמים ויעריצום בשל חוכמתם ובינתם והתקשרותם המיוחדת באלוקים.

משה מצוה את העם לזכור לנצח את מעמד הר סיני, שעה שנגלה האלוקים לעיניהם ומסר להם ולבניהם עד עולם את עשרת הדברות. זכרון זה, מוסיף הוא, יגונן על בני ישראל מפני כל סוגי עבודת אלילים.

אזהרת העם מפני ירידה רוחנית

משה חושש מפני העתיד להתרחש ברבות השנים, כאשר ישבו בני ישראל שאננים בארץ נחלתם. אשר עם חלוף הזמן מאז חוו את הגילויים האלוקיים במתן תורה

ובנדודיהם במדבר, עלולה התעסקותם וטירדתם בעניני העולם לדרדרם לאלילות וחומרניות. על כן מזהירם משה מפני ירידה רוחנית שתגרום להגלייתם מארצם ולפיזורם בין העמים. ובמצבם הנחות בגלותם, מוסיף הוא ואומר, יוחמר מצבם הרוחני ובנקל יושפעו מדרכי שכניהם הגויים ויטמעו בהם.

אולם, מבטיח משה, סוף סוף מצוקתם היא שתוליד את גאולתם. דוקא מתוך קושי הגלות יתעוררו ישראל לזעוק מתוך קירות לבם לבקש באמת את ישועתם רק מהקב"ה. וה', החנון והרחום ישמע צעקתם ולא ישכח את בריתו לאברהם, ליצחק וליעקב ויצילם מכל צרה.

להתחזקת באמונת ה' אחד ובשמירת מצוותיו

אך כדי להימנע מכל אלה, מדגיש משה, 'עליכם לזכור את כל הניסים והאותות והמופתים שעשה ה' לכם למן יציאת מצרים, דרך התגלותו לעיניכם בהר סיני, ועד למופתים שליוו אתכם במסעותיכם במדבר וערב הכניסה לארץ. עליכם להתבונן תמיד בענין מציאות ה' אשר בשמים ובארץ אין עוד מלבדו, ולהתחזק בשמירת חוקיו ומצוותיו בעבור שייטיב עמכם ועם בניכם ויארץ ימיכם'.

ערי המקלט לרוצח אדם בשגגה

על פי הציווי אודותיו למדנו כבר בפרשת מסעי, מוקצות עתה על ידי משה בעבר הירדן המזרחי שלוש ערי מקלט אליהן ינוס הרוצח שהרג אדם בשגגה: העיר בצר בנחלת שבט ראובן, העיר רמות בנחלת שבט גד והעיר בשן בנחלת שבט מנשה.

עשרת הדברות בפעם השניה

בהמשך דבריו אודות אירועי העבר ודברי התוכחה לבני ישראל כהכנה לקראת הכניסה לארץ, מזכיר משה שוב את הברית האלוקית עם ישראל במעמד הר סיני ומפרט בשנית את עשרת הדברות שדיבר ה' מתוך האש באוזני העם.

הוא גם מזכירם אודות היראה העצומה שאחזה בהם בשעת התגלות ה' על הר סיני. יראתם ופחדם היו כה גדולים עד כי לא יכלו להכילה וביקשו כי משה לבדו ישמע את המשך דברי ה' והוא שיעבירם להם. ומוסיף משה אשר נשא הדבר חן בעיני ה': 'מי יתן אשר יראה גדולה זו תלווה את בני ישראל גם בעתיד ותביאם לקיום התורה והמצוות'.

פרשת "שמע ישראל..."

עתה אומר משה לפני בני ישראל את פרשת 'שמע' (הפותחת בפסוק "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד") האוצרת בתוכנה את עיקרי אמונת ישראל לדורתיהם עד אחרית הימים. הפרשה כוללת את העיקרים: יחוד ה'; אהבת ה' בלב וקיומה ע"י שינון וקיום מצוותיו בכל עת ובכל שעה; התחזקות בדרכי ה'; הנחלת המסורת לדורי דורות עד עולם; לימוד התורה; מצות תפילין; מצות מזוזה.

דברי אזהרה וחיזוק ענין החינוך

משה שב ומבטיח לעם את ירושת הארץ, אך יחד עם זאת חוזר הוא ומזהירם בנוגע לשמירת דרכי ה' ושלא לנסותו. אולם אם ישכח העם את ה' שהוציאם ממצרים ויסור מדרך התורה והמצוות לילך בדרכי העמים ואליליהם, ימיט הדבר עליו אסונות קשים, ועד להכחדה והגליה. את אזהרותיו אלה, מבהיר משה, יש להעביר כלשונם מדור לדור מאבות לבנים.

עוד מזהירם משה מפני נשואי תערובת עם בני ובנות יושבי הארץ אשר יובילו לחדירת תרבות העמים הקלוקלת אל תוך הווי חיי היומיום, וממילא להתבוללות וטמיעה בהם. כשישבו בני ישראל בארץ לבטח ויזכו לחיי שפע ורווחה. עליהם לנתץ ולאבד כליל את כל סממני התרבות האלילית לסוגיה באשר עם ישראל עם סגולה הוא לה' אלוהיו רק בשל איכותו וקדושתו. כי בו בחר הבורא (לא בשל כמותו) – "כי אתם המעט מכל העמים", כי אם) בשל אהבתו להם ושבועתו לאבות האומה בבריתו שכרת עמם.

יש לדעת, מדגיש משה, כי הקב"ה שומר בריתו וחסדו לעושי רצונו לדורי דורות, אך גם נפרע מעוברי מצוותיו ומאבדם. את דבריו מסיים משה בציווי (אשר הוא נתינת כח) על שמירת כל מצוות התורה, חוקיה ומשפטיה.

התחדשנו!

בוטאו לבקר

באתר המשודרג

www.tanyaor.com

The screenshot shows the TanyaOr website interface. At the top, there is a navigation menu with links like 'הבית', 'אודות', 'תפילות', 'פנים', 'התחדשנו!', 'אודות', 'אודות', 'אודות'. Below the navigation is a large video player with a play button and a title 'הרב איל כלב - ספר התניא בוו...'. To the right of the video player is a table with columns for 'שנה' and 'מספר', showing data for the years 2018 and 2019. Below the video player is a grid of smaller video thumbnails, each with a title and a play button. A QR code is located to the right of the grid. At the bottom of the page, there is a footer with contact information and a 'תפילות' section.

תפקידו של יהודי

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

מבט מלמעלה

אין אתר פנוי ממנו

מכאן נגזרים ההבדלים בין שני הפסוקים. בפסוק הראשון המדבר על הגילוי שהיה בעת מתן התורה, מסתפקת התורה במילים "אין עוד". לעומת זאת, בפסוק השני התורה מוסיפה "בשמים ממעל ועל הארץ מתחת", ואחרי "אין עוד" היא מוסיפה "מלבדו".

כאשר ההתגלות האלוקית באה מלמעלה, ראו בני ישראל את העולם כפי שהוא נראה מלמעלה. משם אין השמים והארץ נראים מלכתחילה כמציאות נפרדת. מלמעלה רואים במוחש שהשמים והארץ אינם אלא גילוי של הכח האלוקי. הביטוי לכך הוא במילים "אין עוד". אולם כאשר האדם מנסה להגיע להכרה זו בכח עצמו וביגיעתו, הוא יוצא מהנחה שהשמים והארץ הם מציאות בפני עצמה, ולכן עליו להתאמץ ולהתייגע להגיע להכרה ש"ה' הוא האלוקים, בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, אין עוד מלבדו".

שהעולם יזעק "אין עוד"

אולם ההתגלות האלוקית המופלאה במעמד הר סיני היתה חד פעמית, ואילו לאחר מכן הננו נדרשים להגיע לכך מכח עצמנו, על פי הציווי "וידעת היום והשבות אל לבבך". כי לא די באחדות האלוקית כפי שהיא נראית מלמעלה, אלא רצון ה' הוא שהעולם מצד עצמו יגיע להכרה זו.

זה תפקידו של יהודי – להחדיר הכרה זו, ש"ה' הוא האלוקים", גם ל"שמים ממעל ועל הארץ מתחת". עליו להביא את הבריאה כולה להכיר בכך שהקב"ה הוא המציאות האחת והיחידה של היקום, עד שהעולם כולו יזעק "אין עוד מלבדו".

פעמיים מופיע בפרשתנו הביטוי "ה' הוא האלוקים... אין עוד". בפעם הראשונה מזכיר משה רבנו לבני ישראל את מעמד הר סיני שבו ראו את התגלותו של הקב"ה: "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלוקים". בפעם השנייה מופיע הדבר כציווי: "וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלוקים, בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, אין עוד".

פסוק זה מבטא את האחדות האלוקית; את העובדה שהקב"ה הוא המציאות האחת והיחידה. יתירה מזו, גם בחינת האלוקות אשר מותאמת לגדרי העולם ומתלבשת בו להחיותו ולקיימו, אינה דבר נפרד חלילה מהאין סוף שלמעלה מגדרי הבריאה, אלא זהו האין סוף עצמו כפי שרצה להגביל את עצמו.

התגלות מלמעלה

להכרה זו הגיע עם ישראל בשעת מעמד הר סיני. בשעת התגלות אלוקית מופלאה זו חשו הכל, כי אין עוד בעולם שום מציאות מלבד הקב"ה. בני ישראל ראו בעיניהם כי פנימיותו של שם אלוקים, הרומז לכח האלוקי שמקיים ומחיה את העולם, היא שם הוי' – האין סוף שלמעלה מגדרי העולם.

אלא שהכרה זו, באותו זמן, באה להם כהתגלות מלמעלה. בני ישראל לא הגיעו לכך מכח עבודתם ויגיעתם, אלא מכיון שהקב"ה הראה להם זאת ("אתה הראת"). וזו משמעות הפסוק השני, שבו מופיע ענין זה כציווי לאדם – כאן מצוה אותנו הקב"ה להתייגע ולעמול בעצמנו כדי להגיע להכרה זו.

(מעובד מתוך גליון 'שיחת השבוע',

על פי 'לקוטי שיחות' כרך ד')

חסידות על הפרשה ואתחנן

**גם הטבע הוא אלוקות שלמעלה
מהטבע**

כי ה' הוא האלקים (ד,לה)

גם שם אלקים, בגימטרייה הטבע, הוא בעצם שם הוי' שלמעלה מהטבע, היה הווה ויהיה כאחד. גם טבע הוא אלוקות, אלא שהדבר מוסתר ונעלם.

(ספר המאמרים 'קונטרסים א' עמ' נו)

**להבין בשכל את הלמעלה מן השכל
אתה הראת לדעת... אין עוד מלבדו (ד,לה)**

כל יהודי "רואה" ומאמין מצד נשמתו ש"אין עוד מלבדו", אבל אין הוא רשאי להסתפק בכך, אלא חובתו להבין את העניין בשכל - 'לדעת'. רק ידיעה שכלית מביאה להתאחדות פנימית עם הדבר, ואילו באמונה בלבד נשאר העניין בבחינת 'מקיף'.

(ליקוטי שיחות, כרך ד')

שבת שלום!!!

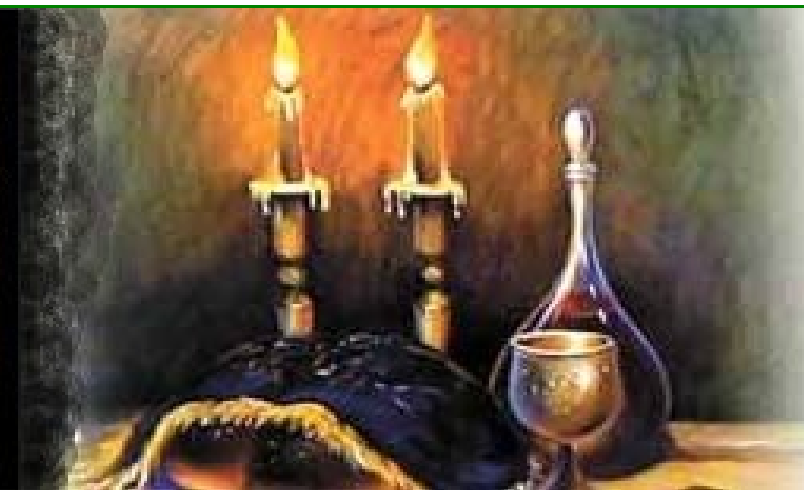
ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

**הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.**

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון קיץ)
20:08	18:54	י-ם
20:11	19:09	ת"א
20:11	19:02	חיפה
20:10	19:11	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון